

**MELLERUDS
KOMMUN**

Årsrapport 2023

VA-enheten

Melleruds kommun

Innehållsförteckning

Förvaltningsberättelse	3
Verksamheten.....	3
Betydande händelser under året	3
Mål	5
Ekonomi	6
Investeringar	7
Analys av utfall.....	8
Slutredovisning	8
Taxor	9
Utblick mot kommande år	10
Finansiella rapporter.....	11
Redovisningsprinciper.....	11
Intäkter från VA-taxan	11
Materiella anläggningstillgångar	11
Fördelning av gemensamma kostnader	12
Resultaträkning.....	13
Balansräkning.....	14
Noter	15
Fastställelsebeslut och tillgänglighet	16

Förvaltningsberättelse

Verksamheten

Melleruds kommuns vatten- och avloppsenhet (VA) ansvarar för produktion och distribution av dricksvatten, avledning och rening av avloppsvatten samt drift, underhåll och förnyelse av VA-anläggningar inom fastställda verksamhetsområden.

Melleruds kommun distribuerar dricksvatten och renar avloppsvatten. VA-systemet sammanbinds av cirka 222 km vattenledningar, 146 km spillavloppsledningar och 108 km dagvattenledningar. Utöver detta finns tre vattenverk, tre reningsverk, 49 avloppspumpstationer samt 79 LTA-pumpstationer för enskilda fastigheter i kommunen.

VA-enheten ska uppfylla de krav och villkor som ställs enligt Lagen om allmänna vattentjänster, Miljöbalken och tillstånd meddelade enligt Miljöbalken samt i Livsmedelsverkets dricksvattenföreskrifter.

VA-enheten är en del av Samhällsbyggnadsförvaltningen. Enheten är affärsdrivande och särredovisas.

I tabellen nedan presenteras antal tillsvidareanställda 2023-12-31.

Tillsvidareanställda	2023	2022	2021	2020	2019	2018	2017
Kvinnor	1	1	1	0	0	0	0
Män	8	9	11	11	8	8	8
Totalt	9	10	12	11	8	8	8

Medelåldern var 46,7 år.

Betydande händelser under året

I augusti kom åter ett kraftigt skyfall i Mellerud som ledde till källaröversvämningar i 30-talet fastigheter. Värst drabbat var återigen området uppströms Rådahallen. VA-enheten kommer i framtiden att ha två portabla beredskapspumpar, med hög kapacitet, för att kunna göra åtgärder i pumpstationer/ledningsnät. Detta kommer att förbättra situationen i området, men inte lösa hela situationen för denna typ av nederbörd.

I ovidkommande projekten är nu projekt Hällavägen/Lövåsvägen i Dals Rostock klart med nya VA-ledningar, inklusive ny asfaltering. Arbete i Mellerud är fortsatt uppströms Rådahallen med arbete i Norra Kungsgatan, där även ett underjordiskt dagvattenmagasin (120 kubikmeter) nu är förlagt på cirkusplatsen.

I projektet för att ersätta överföringsledning mellan Mellerud och Sverkersbyn, är det nu färdig förlagt, inkoppling sker under våren 2024. Överföringsledning till Åsensbruk är upphandlad med planerat utförande under våren 2024. PLC (styrssystem) byte är utfört på Sunnanå arv samt planerade pumpstationer. Ny radiokommunikation för kontroll av verksamheten installerad i Dals Rostock.

	2023	2022	2021	2020	2019	2018	2017
Producerat vatten 1000 m3	920	937	921	915	876	937	938
Behandlat avloppsvatten 1000 m3	1 950	1 649	1 611	1 980	1 987	1 785	1 286
Debiterat vatten 1000 m3	667	621	613	638	583	614	595
Dricksvattenprover	419	419	419	404	442	404	300
Avloppsvattenprover	90	90	90	101	137	174	59
Elförbrukning mWh	1 605	1 639	1 677	1 732	1 774	1 711	1 712

Verksamhetsmått – producerat jämfört med debiterat

Under 2023 producerade vattenverken ca 920 tusen m³. Under samma år debiterade Melleruds kommun kunder på ca 667 tusen m³. Detta ger ett svinn på ca 253 tusen m³ (28 %). Detta är en minskning jämfört med föregående år (34%).

Mål

VA-enhetens förvaltningsmål:

Fullmäktigemål	Nämndmål/Styrelsemål	Nyckeltal	Kommentar
Tar ansvar för vår livsmiljö, arbetar förebyggande och värnar förutsättningarna för ett gott liv i ett socialt, ekonomiskt och miljömässigt perspektiv.	Verka för en hållbarhet och miljönytta Målet delvis uppfyllt	 All bräddning från spillvattennätet skall mätas.	Av totalt 42 bräddpunkter så har 40 st bräddmätning vid årets slut. Detta motsvarar 90%. Återstående 2 st utförs under 2024 i samband med övrig ombyggnation.
		 Minska antalet driftstörningar i våra verksamheter.	Målet är gemensamt och redovisas på förvaltningsnivå.

Analys måluppfyllelse

Av enhetens mål har 45% uppnåtts vid årets slut.

Vi når inte målet för bräddmätning, beroende på att det ska ske ombyggnationer och bytet sker vi dessa tillfällen under våren 2024.

Ekonomi

Årets verksamhet genererade ett överskott på 1 329 tkr vilket redovisas mot tidigare årsresultat. Överskott finns på personalkostnad p.g.a ej tillsatt tjänst som ej hunnits med under året.

Även en tidigare pensionsavgång per siste augusti, som ej var planerat.

Totalt är skulden för VA-kollektivet efter år 2023 715 tkr.

Bedömningen är att detta kommer att regleras under de närmaste åren.

År/tkr	2023	2022	2021	2020	2019	2018	2017
Verksamhetens intäkter	29 462	24 082	23 237	22 540	22 025	21 821	19 915
Personalkostnader	-6 853	-7 366	-8 061	-6 007	-6 243	-5 537	-4 918
Driftskostnader	-21 280	-18 864	-15 840	-16 119	-15 635	-15 746	-15 238
Fordran/skuld till abonnenterna	1 329	-2 149	-664	413	146	538	-241

Verksamhet	Ingående skuld (-) /fordran (+) 2023	Vinst (-) /förlust (+) 2023	Utgående skuld (-) /fordran (+) 2023
VA	+2 044 885	-1 329 394	+715 490

Investeringar

Investeringsbudgeten för den avgiftsfinansierade enheten omfattade 71,9 mnkr och utfallet blev 37,7 mnkr.

Projekt (Tkr)	Budget 2023	Utfall	Avvikelse	Slutredovisas
Nya eller utbyte komponenter	1 850	1 857	-7	Ja
Ny intagsledning Vita Sannar	18 125	1 048	17 077	Nej
Sverkersbyn/Mellerud överföringsledningar	15 071	12 266	2 806	Nej
Anolfsbyn-Åsensbruk	4 078	111	3 968	Nej
Köpmannebro	2 387	94	2 293	Nej
Solceller inkl. papptak	1 290	956	334	Ja
Nya personalutrymmen VA	4 450	0	4 450	Nej
Nytt kartsystem	464	70	394	Nej
Utbyte PLC anläggningar	2 762	1 299	1 463	Ja, flyttas till 2024
Ledning Fryken	723	713	11	Ja
Sanering ovidk. Vatten	16 336	15 046	1 290	Ja, flyttas till 2024
Kostnad för nya anslutningar 2023	0	266	-266	Ja
Intäkt för nya anslutningar 2023	0	-1 679	1 679	Ja
Höja leveranssäkerhet. Förstärkning av ledn. 2023	2 174	2 236	-62	Ja
Östra Järn	1 500	0	1 500	Nej
Sunnanå ARV värmesystem	480	0	480	Nej
Skalskydd Sunnanå	300	0	300	Nej
Summa	71 991	34 281	37 709	

Analys av utfall

Intagsledning Vita Sannar

Prognos blir att endast 450 tkr för resterande projektering samt nya tillståndsansökningar. Avvikelsen på 17 077 tkr beror på senareläggning av projektet till 2024.

Anolfsbyn-Åsensbruk

Projektet kommer att gå över till 2024, flyttar med 3968 tkr.

Nya personalutrymmen VA

Avvikelsen på 4 500 tkr mot fastställd budget beror på ett nytt förslag med mindre åtgärder på respektive verk. För att uppfylla livsmedelskraven, som var avsett för denna investering, har vi gjort en omvärdering av utförandet. Mindre åtgärder med budget 500 tkr.

Resterande belopp kan behövas till avtalstvisten i projektet Hällavägen/Lövåsvägen.

Sanering ovidkommande Vatten

I projekt Hällavägen/Lövåsvägen pågår en avtalstvist om upphandlade mängder med utförande entreprenören. Detta kan medföra fördyrade kostnader som ej är kända i dagsläget.

Köpmannebro

Projektet är i utredningsfasen, beslut krävs hur detta område skall förhållas till reviderade paragraf 6 områden i vattentjänstplanen.

Östra Järn

Uppstart av projekt, ej uppstartat p.g.a personalresurs.

Sunnanå ARV värmesystem

Uppstart av projekt, ej uppstartat p.g.a personalresurs.
PLC byte har haft högsta prioritering på verket.

Skalskydd Sunnanå

Uppstart av projekt, ej uppstartat p.g.a personalresurs.
PLC byte har haft högsta prioritering på verket.

Överföringsledningar Sverkersbyn till Mellerud

Avvikelsen på 2 806 tkr beror på försening, klart våren 2024.

Slutredovisning

Slutredovisning

Nya eller utbyte komponenter

Urgrävda vassfilter Åsensbruks ARV, ny APS pumpstation i Mellerud samt uppdateringar av pumpar samt styrning (PLC) på pumpstationer.

Budget 1850 tkr med utfall 1857 tkr.

Projektet slutredovisas med ett underskott på -7 tkr

Solceller inklusive papptak

Projektet på Vita Sannars VRV är installerat och driftsatt.

Budget 1290 tkr med utfall 956 tkr.

Projektet slutredovisas med ett överskott på 334 tkr

Utbyte PLC anläggningar

Elanläggningen och nytt styrsystemet på Sunnanå reningsverk är nu klart. Resterande året är resurser samt material inför ombyggnation på Vita Sannars vattenverk. Svårt att prognostisera utfall då arbetet är specifikt för varje verk. Budget 2762 tkr med utfall 1299 tkr. Projektet slutredovisas med ett överskott på 1463 tkr överskott flyttas över till Utbyte PLC anläggningar 2024.

Ledning Fryken

VA sanering med utbyte av uttjänt spillvattenledning klart. Budget 723 tkr med utfall 713 tkr. Projektet slutredovisas med ett överskott på 11 tkr

Sanering ovidkommande vatten

Projektet Hällavägen samt Lövåsvägen i Dals Rostock är utfört med nya VA-ledningar och driftsatt. Slutförande av VA sanering Bringsrovägen Dals Rostock utfört och driftsatt. I Mellerud är det VA sanering på Skolgatan, klart, samt uppstartat arbete på del av Norra Kungsgatan. Budget 16 336 tkr med utfall 15 046 tkr. Projektet slutredovisas med ett överskott på 1290 tkr överflyttas till Sanering ovidkommande vatten 2024.

Höja leveranssäkerhet, Förstärkning av ledningar

Ny vattenledning förlagt i Allégatan, nytt dagvattenmagasin förlagt på området Cirkusplatsen. Budget 2174 tkr med utfall 2236 tkr. Projektet slutredovisas med ett underskott på -62 tkr

Kostnad/Intäkter nyanslutningar

Överskott på 1413 tkr

Summa investeringar år/tkr	2023	2022	2021	2020	2019	2018	2017
Totalt nettoinvesterat	34 281	26 922	15 733	22 345	23 102	14 398	9 056

Taxor

Brukningsavgiften:

Brukningsavgiften består av en fast avgift och en rörlig avgift beroende på konsumtion av VA-tjänster.

Taxan för den fasta och rörliga avgiften justerades för år 2023 och kommer troligen behöva justera ett antal år framåt.

Justeringen sker efter en beräkningsmall för taxor som tagits fram med stöd av en konsultfirma.

Anläggningsavgiften:

Utöver detta tar VA-verksamheten ut anläggningsavgift vid nyanslutningar av abonnenter. En beräkningsmall är framtagen av en extern konsultfirma.

Denna avgift justeras årligen efter denna beräkningsmall.

Hur de olika taxorna är konstruerade framgår av kommunens hemsida.

Utblick mot kommande år

Det är fortsatt stora investeringar i utbyggnaden av verksamhetsområden och reinvesteringar i ledningsnät och anläggningar, enligt den beslutade VA-planen och investeringsplanen. Detta medför ökade kapitalkostnader vilka skall vägas in i framtida budget och VA-taxor. Enheten behöver se över planeringen för att möta framtida investeringar.

Ny vattentjänstplan samt skyfallsutredning ska färdigställas och denna ligger till grund för planering av verksamhetsområden.

Rekrytering av driftpersonal, två tekniker, samt en projektingenjör behöver göras.

Enheten ser över lokalfrågan för att säkerställa livsmedelskraven för dricksvattentillverkning.

Finansiella rapporter

Redovisningsprinciper

Verksamhetens resultat- och balansräkning har upprättats i enlighet med Lagen om kommunal redovisning och de rekommendationer som lämnas av Rådet för kommunal redovisning, samt med beaktande av Lagen om allmänna vattentjänster.

En fullständig beskrivning av Melleruds kommuns redovisningsprinciper återfinns i kommunens årsredovisning. Nedan följer en beskrivning av väsentliga redovisningsprinciper för VA-verksamheten.

Intäkter från VA-taxan

Intäkter redovisas i den omfattning det är sannolikt att de ekonomiska tillgångarna kommer att tillgodogöras VA-verksamheten och intäkterna kan beräknas på ett tillförlitligt sätt.

Prissättning för försäljning av verksamhetens tjänster regleras i VA-lagen enligt självkostnadsprincipen. När avgifterna överstiger/understiger kostnaderna särredovisas dessa som en skuld/fordran till abonnentkollektivet under rubriken "Förutbetalda avgifter/Skuld till abonnenterna". Bedömningen är att skulden till abonnenterna kommer att återföras under de närmaste åren.

Vid anslutning av nya abonnenter faktureras en anslutningsavgift. Anslutningsavgifterna skall täcka avskrivningar och räntekostnader på nyinvesteringar i ledningsnät. Avskrivningstiden för ledningsnät är 80 år. Anslutningsavgiften periodiseras och intäktsförs successivt och i takt med att investeringsutgiften kostnadsförs. Anslutningsavgifterna periodiseras 1/80 per år.

Materiella anläggningstillgångar

Materiella anläggningstillgångar redovisas till anskaffningsvärde minskat med avskrivningar. Materiella anläggningstillgångar skrivs av systematiskt över tillgångens bedömda nyttjandeperiod. Linjär avskrivnings-metod används för samtliga typer av materiella tillgångar.

Tillgångar avsedda för stadigvarande bruk eller innehav med en nyttjandeperiod om minst 3 år klassificeras som anläggningstillgång om beloppet överstiger gränsen för mindre värde. Gränsen för mindre värde har satts till ett prisbasbelopp (52 500 kr år 2023). Komponentavskrivning tillämpas på alla nya projekt där väsentliga komponenter finns.

Följande avskrivningstider tillämpas:

Vattenverk, reningsverk, vattentorn och reservoar

Komponent	Nyttjandetid (år)
Mark	oändlig
Stomme inkl grund	100

Tak	30
Fasad	30
Elanläggning	35
Invändigt ytskikt	30
Ventilation	20
Styr- och reglerutrustning	25
Maskiner och pumpar	15
Maskiner och pumpar	30
Filter	10
Bassäng	50
Övriga komponenter	20

Ledningsnät VA

Komponent	Nyttjandetid (år)
Rörledning	80

Pumpstationer

Komponent	Nyttjandetid (år)
Byggnad stomme inkl grund	50
Tak	30
Pumpstation stomme	40
Elanläggning	25
Styr- och reglerutrustning	10
Rörgalleri	25
Pumpar	15

Finansnetto

Genomsnittlig räntekostnad för VA-verksamhetens upplåning under 2022 var 1,00 %.

Fördelning av gemensamma kostnader

Melleruds kommuns VA-verksamhet är en del av Samhällsbyggnadsförvaltningen, varför olika resurser är samordnande i kommunen. I VA-lagen ställs krav på att VA-verksamheten skall redovisas i en särskild resultat- och balansräkning. Av tilläggsupplysningar skall framgå hur kommunen fördelat kostnader som varit gemensamma med annan verksamhet som kommunen bedrivit.

Typ av gemensam resurs	Fördelningsnyckel	Kommentar
Kommunfullmäktige/kommunstyrelse	Fördelas ej	Demokratiskt uppdrag, ej väsentligt belopp
Central administration (Förvaltningschef, ekonom, ekonomiassistent)	Fördelas utifrån schablon	
IT och telefoni	Antal	
Lokaler	Äger fastigheterna	

Resultaträkning

Belopp i Mkr	Not	Bokslut 2023	Bokslut 2022
Verksamhetens intäkter		28,1	26,2
Verksamhetens kostnader	1	-21,2	-21,2
Avskrivningar		-4,3	-4,0
Verksamhetens nettokostnader		2,6	1,0
Finansiella intäkter		0,0	0,0
Finansiella kostnader		-2,6	-1,0
Årets resultat		0,0	0,0

Balansräkning

Belopp i Mkr	Not	Bokslut 2023	Bokslut 2022
TILLGÅNGAR			
Anläggningstillgångar			
		0,2	0,0
Mark, byggnader och tekniska anläggningar		149,3	113,0
Maskiner och inventarier		4,3	1,8
Pågående arbeten		19,5	26,9
Summa anläggningstillgångar		173,4	141,7
Omsättningstillgångar			
Kundfordringar		2,7	1,8
Övriga fordringar	2	1,0	2,9
Summa omsättningstillgångar		3,7	4,8
SUMMA TILLGÅNGAR		177,1	146,4
Avsättningar			
Avsättningar pensioner m.m.	3	0,0	0,0
Summa avsättningar		0,0	0,0
Skulder			
Kommunlån		165,0	132,4
Statliga investeringsbidrag/anläggningsavgifter		8,8	7,3
Summa långfristiga skulder		173,8	139,7
Skuld till kollektivet		0,0	0,0
Leverantörsskulder		2,0	5,3
Övriga kortfristiga skulder	4	1,2	1,5
Summa kortfristiga skulder		3,2	6,7
S:A AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER		177,1	146,4
Ansvarsförbindelser			
Pensionsförpliktelser	5	0,7	0,6

Noter

Särredovisning av VA-verksamheten

Affärsenheten redovisas i en särskild resultat- och balansräkning. Av tilläggsupplysningar skall framgå hur kommunen fördelat kostnader som varit gemensamma med annan verksamhet som kommunen bedrivit.

Not 1

Av enhetens kostnader 2023 utgör 333 tkr fördelade kostnader från Samhällsbyggnadsförvaltningen. Motsvarande summa 2022 var 236 tkr.

Belopp i tkr	Bokslut 2023	Bokslut 2022
Not 2		
Fordran Skatteverket moms december	44	779
Fordran på kollektivet	715	2 045
Upplupna intäkter	201	123
Totalt övriga fordringar	960	2 947
Not 3		
Avsättningar pensioner	7	7
Avsättningar löneskatt	2	2
Totalt avsättningar	9	9
Not 4		
Individuell del	383	646
Särskild löneskatt individuell del	93	157
Arbetsgivaravgifter december	109	124
Avdragen preliminärskatt december	98	111
Semesterlöneskuld och okomp-övertid	400	369
Skuld Skatteverket moms december	0	0
Upplupna kostnader	107	59
Förutbetalda intäkter	0	0
Totalt övriga kortfristiga skulder	1 188	1 466
Not 5		
Pensions-skuld	533	512
Löneskatt	129	124
Totalt pensionsförpliktelser	662	637

Fastställelsebeslut och tillgänglighet

Enligt vattentjänstlagen (§ 50) skall särredovisningen årligen fastställas av huvudmannen och göras tillgänglig för abonnenterna.

Vid sitt sammanträde 2024-xx-xx KS 2024/xx § xx fastställde kommunfullmäktige i Melleruds kommun särredovisningen för Va-enheten avseende år 2023. Särredovisningen görs tillgänglig genom publicering på kommunens hemsida.